

HE metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Sami Niemi

Neuvotteleva virkamies, MMM

HE metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

- Esitys perustuu ministerin asettamaan asiantuntijatyöryhmän työhön. Työryhmä esitti ensin tehostamistoimia vahinko- ja turvallisuusperusteisiin poikkeuslupiin ja sitten kannanhoidollisiin lupiin.
- Työryhmä tunnisti, että kannanhoidolliset poikkeusluvut ovat estyneet oikeuskäytännön edellyttämän **päämäärän** puuttumiseen.
- Esityksellä nostettaisiin päämäärä Riistakeskuksen poikkeuslupapäätöksestä ministeriön asetuksella säädettäväksi.
- Kyse ei olisi **yleisestä** kannanhoidon päämäärästä, vaan se asetettaisiin **lajeittain** ja lajien **kannanhoitoalueittain**. KHO:n oikeuskäytäntö edellyttää alueellista ja lajikohtaista tarkastelua
- Lisäksi esityksessä mukana hoitosuunnitelmien roolin vahvistaminen, luontodirektiivin tavoitteiden (muun muassa taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen seikkojen) huomioiminen poikkeuslupaharkinnassa sekä suotuisan suojelutason viitearvon säätäminen ministeriön asetuksella.
- Kokonaisuuteen liittyy myös hoitosuunnitelmien päivittäminen erityisesti kannanhoitoalueiden määrittämisen osalta

Lausuntokierroksen jälkeiset muutokset

- Hienosäätöä pykälän tekstiin:
 - (1 mom) Lupaharkinnassa voidaan ottaa huomioon riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat, joiden toimenpiteillä otetaan huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 2 artikla.
 - (5 mom) Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 41 a §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeusluvan päämäärästä ja alueesta, jota päämäärä koskee, sekä poikkeuksen kohteena olevan lajin suotuisan suojelutason viitearvosta.
- Perusteluita täydennetty erityisesti
 - Viitearvon osalta
 - Ruotsin vertailuun lisätty Ruotsin viitearvoprosessi
 - Päämäärän osalta siten, että käy selvemmin ilmi se, että kyse ei ole yleisestä päämäärästä, vaan laji- ja lajin kannanhoitoaluekohtaisesta päämäärästä.

Nostoja lausunnoista

- Lausuntopalautteessa pääasiallisesti kannatettiin esitystä, mutta useat lausunnonantajat pitivät esitystä riittämättömänä sen tavoitteisiin nähden. Eryityisesti metsästysseurat ja rhy:t kannattivat esitystä. Lausunnonantajat esittivät runsaasti muutosehdotuksia esitykseen ja lainsäädäntöön muutoinkin. Kannanhoidollisen metsästyksen estymisestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset herättivät laajalti tyytymättömyyttä. Toisaalta esitysluonnosta myös vastustettiin ja esityksen suhde EU-oikeuteen ja luontodirektiivin velvoitteisiin herätti kysymyksiä.
- Lukuisat lausunnonantajat kiinnittivät huomiota suotuisan suojelutason vähimmäismäärän määrittelyä koskevaan muutosehdotukseen, joskin lausunnoissa oli paljon vaihtelua käytetyn terminologian ja sen suhteen, mitä vähimmäismäärällä tarkoitettaisiin. Lausunnoissa esitettiin erilaisia näkemyksiä muun muassa siitä, millä perusteilla ja säädöstasolla vähimmäismäärät tulisi määritellä. Joissakin lausunnoissa katsottiin, että pitäisi säätää tietty lukumäärä, jonka ylittävä osuus suurpetopopulaatiosta olisi metsästettävissä nykyistä poikkeuslupamenettelyä joustavammin.
- Oikeusministeriön lausunnon mukaan metsästyslain 41 §:ään ehdotettujen muutosten yhteensopivuus suhteessa direktiivin sääntelyjärjestelmään on epäselvä. Jatkovalmistelussa olisi syytä selvittää, onko muutosehdotuksen taustalla kyse direktiivin aikaisemmassa implementoinnissa mahdollisesti havaituista puutteista tai kehitystarpeista, ja mikä on esitettyjen muutosehdotusten suhde direktiivin mahdollistamaan kansalliseen liikkumavaraan. Lisäksi esityksen perusteluja olisi syytä täydentää säätämisyjärjestyksen ja tavanomaista lyhyemmän lausuntoajan osalta.
- KHO kiinnitti lausunnossaan huomiota lainsäädäntötekniisiin seikkoihin. KHO ei pidä perusteltuna eikä hyvän kansallisen lainvalmistelutavan mukaisena luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohdassa mainittujen seikkojen lisäämistä metsästyslain 41 §:n 1 momenttiin. KHO toteaa myös, että direktiivin tavoitesäännös on muutoinkin varsin abstrakti, eikä sen sisältö sellaisenaan hyvin sovi konkreettista poikkeuslupaharkintaa ohjaavan oikeussäännön osaksi. KHO kiinnitti huomiota myös kannanhoitosuunnitelmaa koskevaan muutosehdotukseen ja totesi, että tällainen poikkeuslupaharkintaa ohjaava säännös vaikuttaisi olevan luontodirektiivin kannalta ongelmallinen.

Muuta

- Lausuntoja annettiin 218 kpl
- Lausunnoissa esitettiin myös muutoksia muihin pykäliin, mutta aikataulu ei mahdollista laajempaa esitystä
 - Karhun metsästys alkaa 20.8.
 - Poikkeusluvut myönnettävä heinäkuun alussa.
 - Lain oltava voimassa Juhannuksen paikkeilla.
- Komission aloite suden liitteen muuttamisesta on etenemässä vauhdilla. Saattaa siis olla, että suden osalta pääsemme tuomaan uuden esityksen syksyllä eduskuntaan, jolloin suden kannanhoidollisen metsästyksen osalta tämä muutos jää turhaksi.

Maa- ja metsätalousministeriö